

W jaki sposób wyznaczamy dzień 14 Nisan dla wyznaczenia czasu obchodzenia pamiątki śmierci naszego Pana Jezusa Chrystusa ?

Wstęp

Opracowanie to powstało na życzenie braci i siostr, którzy zadają nam pytania o nasze rozumienie prawidłowego sposobu obliczania miesiący wg Biblii. Pytania te kierują do nas osoby znające Pismo Święte, zatem w poniższych rozważaniach pominiemy uzasadnienie następujących założeń:

- Pan Jezus umarł jako baranek paschalny dnia 14 Nisan według kalendarza biblijnego
- Było to w piątek 3 kwietnia 33 roku naszej ery według kalendarza juliańskiego
- W czwartek 2 kwietnia 33 roku po zachodzie słońca Pan Jezus z uczniami spożył wieczerzę paschalną, po której ustanowił pamiątkę swojej śmierci. Było to również 14 Nisan, ponieważ biblijny dzień liczy się od wieczora do wieczora.

Kalendarz żydowski zgodnie z Biblią opierał się na obserwacji ciał niebieskich, a w szczególności Słońca dla oznaczania lat i Księżyca dla oznaczania miesiący.

Potem rzekł Bóg: Niech powstaną światła na sklepieniu niebios, aby oddzielały dzień od nocy i były znakami dla oznaczania pór, dni i lat!

Niech będą światłami na sklepieniu niebios, aby świecić nad ziemią! I tak się stało.

I uczynił Bóg dwa wielkie światła: większe światło, aby rządziło dniem, i mniejsze światło, aby rządziło nocą, oraz gwiazdy.

I umieścił je Bóg na sklepieniu niebios, aby świeciły nad ziemią.

I rządziły dniem i nocą oraz aby oddzielały światłość od ciemności. I widział Bóg, że to było dobre.

- Księga Rodzaju 1:14-18

Obecnie spotkać się można z wieloma sposobami wyznaczania tej daty, panuje w tej kwestii dość duże zamieszanie, które odwraca uwagę wierzącego od prawdziwej istoty pamiątki śmierci naszego Zbawiciela i Pana Jezusa Chrystusa, a nawet powoduje napięcia i podziały między ludem Pańskim. I chociaż apostoł Piotr apelował o gotowość do uzasadnienia tego w co i dlaczego wierzymy, to apostoł Paweł zalecał, abyśmy w pokorze uważali jedni drugich za wyższych od siebie, ostrzegając równocześnie, że wiedza nadyma a miłość buduje. Nauczanie 14 rozdziału listu do Rzymian pokazuje jak bracia i siostry mają siebie postrzegać pomimo różnego stanowiska w świętowaniu dni. Poza tym zdajemy sobie sprawę z własnej niedoskonałości, zatem nie traktujemy tego stanowiska dogmatycznie, ale staramy się rozwijać w świetle postępującego objawienia, dokładając ze swej strony dolożyć wszelkich starań, aby czcić Boga w duchu i prawdzie.

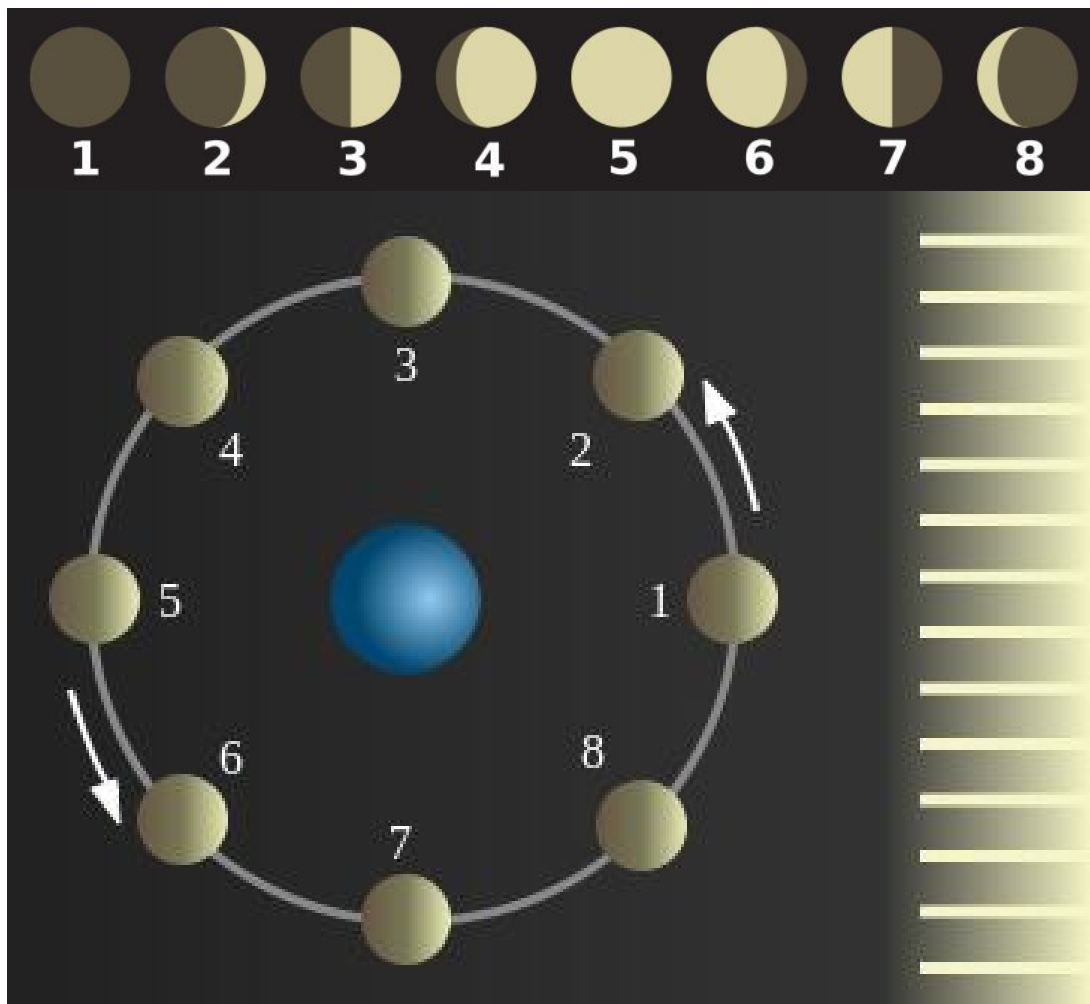
Powtórka z astronomii:

- Cykl obiegu Ziemi wokół Słońca, po którym Słońce widoczne jest na tle tych samych gwiazd, trwa około 365.24 dni i zwany jest rokiem słonecznym.
- Odchyłona od pionu oś Ziemi powoduje zjawisko pór roku wynikające z cyklicznej zmiany kąta oświetlenia Ziemi przez Słońce.
- Obieg Księżyca wokół Ziemi sprawia, że jego oświetlenie i wygląd zmienia się w zależności od pozycji, jaką zajmuje on w stosunku do Ziemi i Słońca.
- Cykl zmian wyglądu Księżyca wynikający z obiegu Księżyca wokół Ziemi wynosi około 29,53 dnia i zwany jest miesiącem synodycznym.
- Wygląd Księżyca widziany z Ziemi zmienia się w ciągu jednego cyklu od całkowicie ciemnego poprzez narastający sierp księżycy aż do pełnego oświetlenia jego powierzchni, aby w końcu cyklu powrócić ciemnej tarczy.

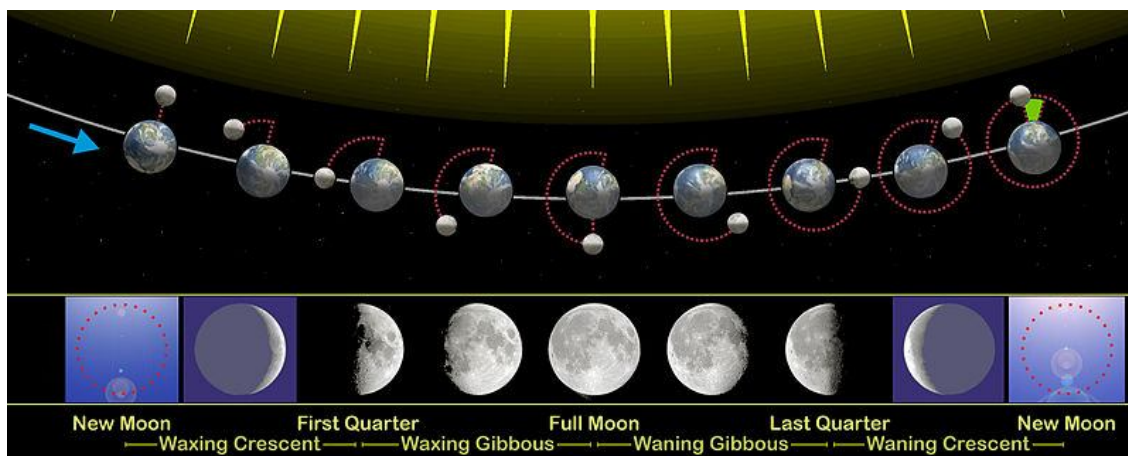
W jaki sposób wyznaczamy dzień 14 Nisan dla wyznaczenia czasu obchodzenia pamiątki śmierci naszego Pana Jezusa Chrystusa ?

- Całkowicie ciemny Księżyc (pomiędzy Ziemią a Słońcem) to nów astronomiczny zwany ciemnym nowem.
- Całkowicie oświetlony Księżyc (Ziemia między Księżycem a Słońcem) to pełnia.

Poniżej ilustracja zjawiska faz Księżyca dla 8 przypadków jego położenia w stosunku do Ziemi (niebieska kula w centrum) i Słońca (daleko poza prawą krawędzią ilustracji).

Poniżej w górnej części pokazana jest Ziemia z obiegającym ją Księżycem, natomiast w dolnej części wygląd Księżyca w poszczególnych fazach cyklu od jednego nowiu astronomicznego do drugiego. Nie jest pokazane Słońce jako źródło światła położone daleko poza górną krawędzią rysunku.

W jaki sposób wyznaczamy dzień 14 Nisan dla wyznaczenia czasu obchodzenia pamiątki śmierci naszego Pana Jezusa Chrystusa ?

Nów czarny (astronomiczny) a nów biały (nowy księżyc)

Trzeba jednak pamiętać, że pojęcie nowiu księżyca nie jest jednoznaczne, ponieważ może znaczyć:

- moment kiedy Księżyc znajduje się pomiędzy Ziemią a Słońcem i jest całkowicie nieoświetlony (nów astronomiczny, nów czarny)
- moment kiedy po raz pierwszy w cyklu (po czarnym nowiu) księżyc na niebie może być dostrzeżony gołym okiem jako cienki sierp tuż po zachodzie słońca (nów biały, nowy księżyc, nowy sierp)

Zachowanie się słońca i księżyca na niebie po nowiu astronomicznym (nowiu czarnym)

- Ruch księżyca na niebie jest odrobinę wolniejszy niż słońca
- Stopniowo księżyc zostaje w tyle za słońcem
- Pierwsze zachodzi słońce, krótko potem księżyc
- Z każdym dniem powiększa się odległość na niebie między słońcem a księżycem

Należy pamiętać, że położenie ciał niebieskich na nieboskłonie nie daje nam prawidłowej oceny ich rzeczywistych odległości. Odległość Księżyca od Ziemi to około 384 000 km, a Słońca od Ziemi około 150 000 000 km, a więc proporcje ich odległości to jak 1 : 400. Dla przykładu poniżej na rysunku mamy kąt prosty o ramionach w proporcji 1 : 40, co oznacza, że dla właściwego wyobrażenia proporcji odległości do Słońca (dłuższe ramię) i Księżyca (krótsze ramię), dłuższe ramię (do Słońca) powinniśmy wydłużyć 10-krotnie

Oświetlenie Księżyca widoczne z Ziemi można sobie wyobrazić na podstawie powyższego modelu kąta, którego wierzchołkiem jest nasze oko, na krótszym ramieniu znajduje się kula symbolizująca Księżyc, a na dłuższym źródło światła odpowiadające Słońcu. Jaki powinien być kąt minimalny między tymi nierównymi ramionami, aby patrząc niemal pod światło można było dostrzec z wierzchołka kąta oświetlony brzeg kuli? Tuż po nowiu astronomicznym oba ramiona są niemal na 1 linii. Jednak po pewnym czasie prawy brzeg tarczy Księżyca od strony zachodzącego Słońca zaczyna być oświetlony.

Oto główne warunki muszą być spełnione, aby można dostrzec nowy księżyc (nów biały):

- Księżyc musi na tyle daleko pozostawać za Słońcem, aby wzrastający kąt między Słońcem i Księżycem (z wierzchołkiem na Ziemi) pozwolił na takie oświetlenie tylnoboczne Księżyca (pamiętajmy o proporcjach), aby nowy sierp miał wystarczającą szerokość dla dostrzeżenia go okiem.
- Księżyc musi być na tyle daleko na niebie za Słońcem, aby czas między zachodem Słońca a zachodem Księżyca był wystarczający dla uzyskania odpowiednio ciemnego tła dla obserwacji wąskiego jeszcze sierpa.
- Odległość na niebie Księżyca od Słońca zależy od czasu, jaki upłynął od nowiu czarnego (astronomicznego).
- Nowy sierp można zobaczyć tylko krótko po zachodzie Słońca.

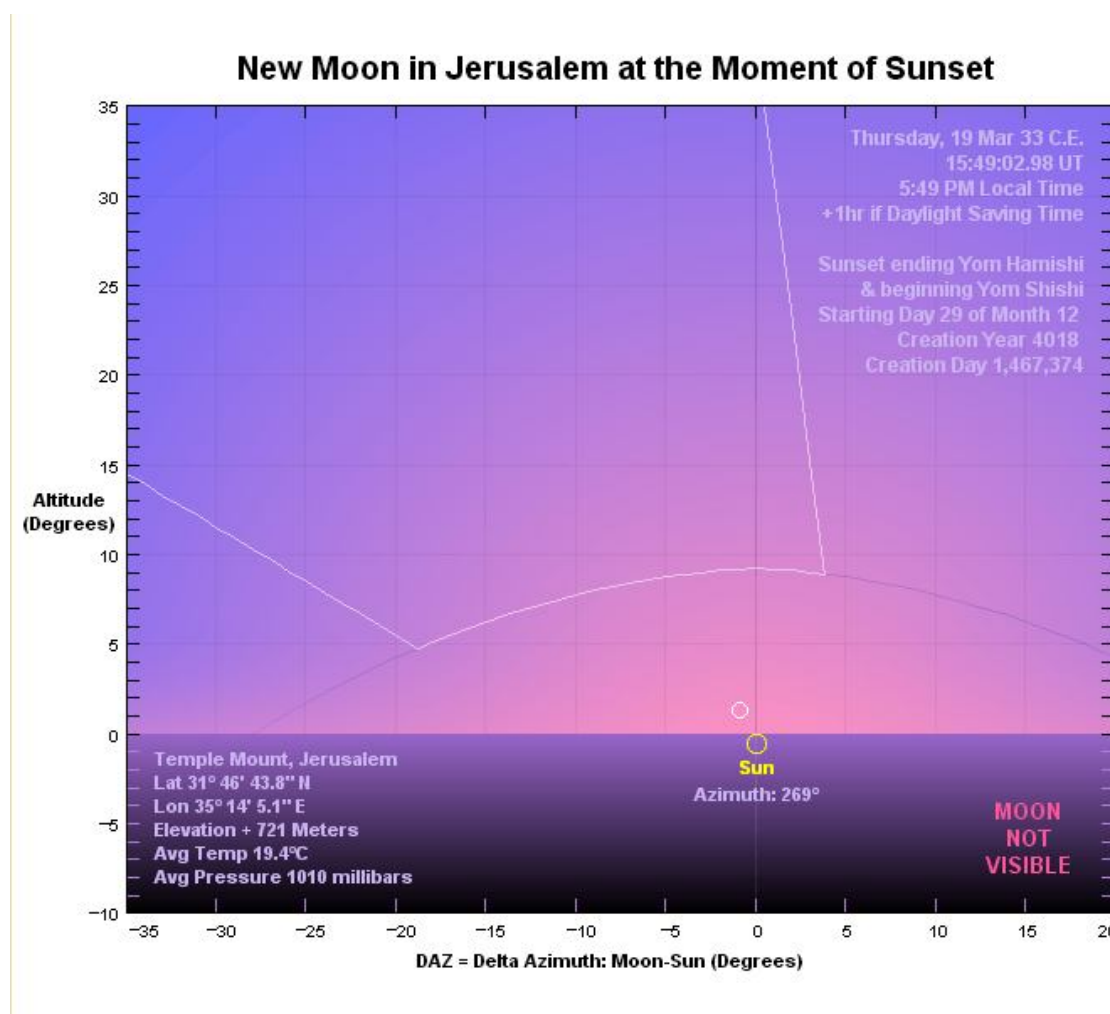
W jaki sposób wyznaczamy dzień 14 Nisan dla wyznaczenia czasu obchodzenia pamiątki śmierci naszego Pana Jezusa Chrystusa ?

Oto przykład z marca 33 roku n.e.

Nów astronomiczny wg czasu lokalnego Jeruzalem miał miejsce 19 marca 33 r.n.e. godz.13

- Księżyc pomiędzy Słońcem a Ziemią, za Księżycem znajduje się Słońce
- Oświetlona tylna strona Księżycy
- Księżyc nie odbija światła
- KSIĘŻYC JEST CIEMNY
- Tego samego dnia zanim niebo stanie się ciemne, księżyc też zajdzie, bo jest jeszcze zbyt blisko słońca – NOWY KSIĘŻYC NIE JEST JESZCZE WIDOCZNY

Poniżej schemat położenia na niebie słońca i księżycy widzianego z Jeruzalem **19 marca 33 r.n.e.** tuż po zachodzie słońca – sierp nowego księżycy (biały nów) jest jeszcze niewidoczny

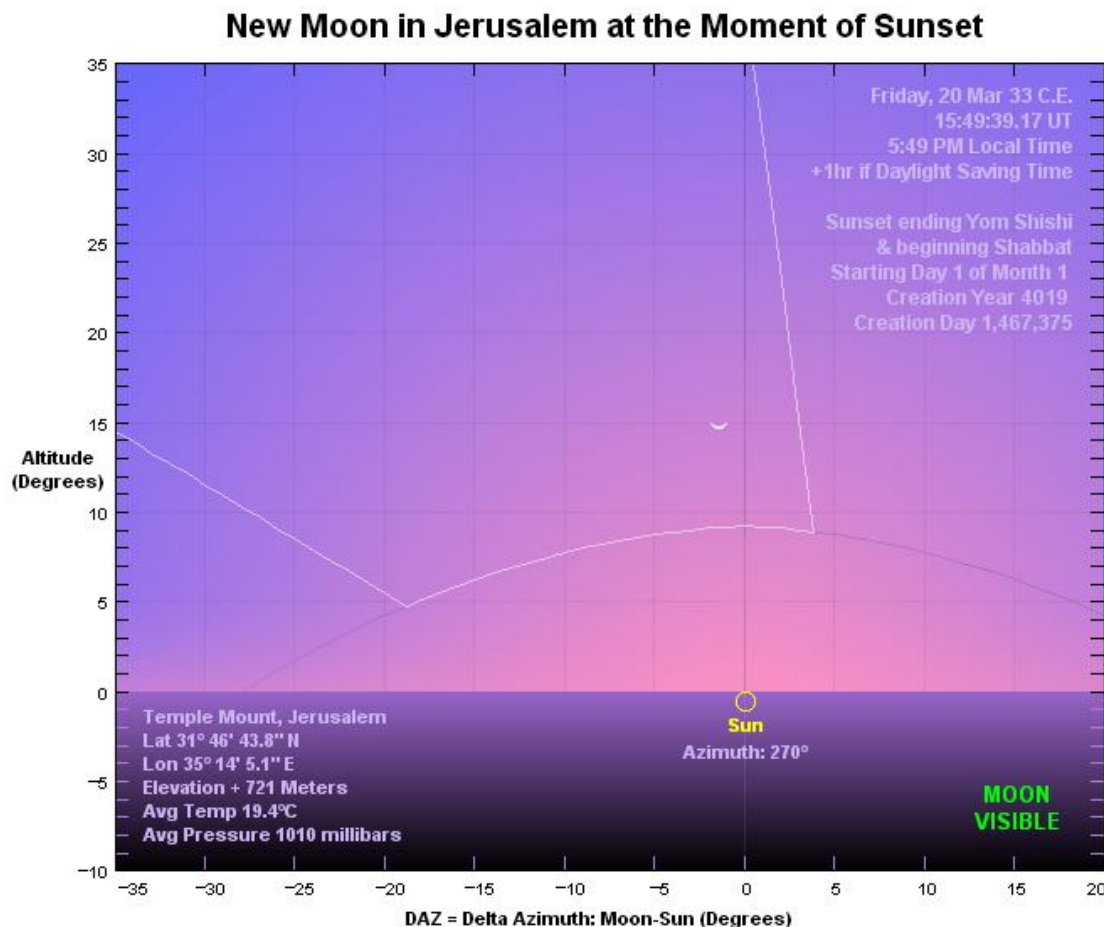

Następnego dnia wieczorem sytuacja się znacznie zmieniła (schemat na następnej stronie):

- Kąt między słońcem a księżycem znacznie się powiększył, pozwalając (od tyłu, lekko z boku) oświetlić brzeg księżycy
- Jest więcej czasu między zachodem słońca a zachodem księżycy, tło obserwacji może być przez to ciemniejsze
- Nowy księżyc (biały nów) jest widoczny

W jaki sposób wyznaczamy dzień 14 Nisan dla wyznaczenia czasu obchodzenia pamiątki śmierci naszego Pana Jezusa Chrystusa ?

Poniżej schemat położenia na niebie słońca i księżyca widzianego z Jeruzalem **20 marca 33 r.n.e.** tuż po zachodzie słońca – sierp nowego księżyca (biały nów) jest już widoczny

Wnioski z obu schematów odnośnie widoczności białego nowiu (nowego księżyca):

- 19 marca wieczorem czas od nowiu czarnego około 5 godzin = za mało, by go dojrzeć
- 20 marca wieczorem czas od nowiu czarnego około 29 godzin = wystarczająco, by go dojrzeć

Konsekwencje przyjęcia do obliczania nowiu czarnego (astronomicznego)

- Nów czarny miał miejsce dnia 19 marca 33 roku około godziny 13 czasu lokalnego..
- 1 Nisan rozpocząłby się 18 marca wieczorem i trwał do wieczoru 19 marca.
- 14 Nisan rozpocząłby się 31 marca wieczorem i trwał do wieczoru 1 kwietnia.
- Śmierć Pana Jezusa Chrystusa miałaby miejsce po południu w środę 1 kwietnia 33 r.

Konsekwencje przyjęcia do obliczania nowiu białego (nowego sierpa księżyca)

- Nów biały (nowy sierp księżyca) miał miejsce wieczorem dnia 20 marca 33 roku.
- 1 Nisan rozpocząłby się 20 marca wieczorem i trwał do wieczoru 21 marca.
- 14 Nisan rozpocząłby się 2 kwietnia wieczorem i trwał do wieczoru 3 kwietnia.
- Śmierć Pana Jezusa Chrystusa miałaby miejsce po południu w piątek 3 kwietnia 33 r.

W jaki sposób wyznaczamy dzień 14 Nisan dla wyznaczenia czasu obchodzenia pamiątki śmierci naszego Pana Jezusa Chrystusa ?

Dzisiejszy sposób liczenia przez Żydów

- Oparcie na wyliczeniach rabina Hillela II żyjącego w IV.w.n.e.
- Wprowadzono modyfikacje, aby nowy rok cywilny (Rosz HaSzana) nie mógł wypaść w niedzielę, środę, piątek, aby 2 sabaty nie były obok siebie lub rytualne obnoszenie Tory nie wypadło w sabat.
- Ten miesiąc i kolejne 6 miesięcy ustalono na sztywno na przemian 30 i 29 dni niezależnie od obserwacji Księżyca.
- Z tych założeń wynika, że 14 Nisan nie może wypaść w czwartek, niedzielę i wtorek.
- Zagubiono zasadę liczenia czasu w oparciu o wyznaczone do tego celu przez Boga ciała niebieskie, wprowadzając ludzkie tradycje.

Wpływ warunków pogodowych

- Miesiąc synodyczny ma około 29.53 dnia, zatem 1 miesiąc może mieć 29 lub 30 dni.
- Obserwacja ciał niebieskich ma na celu rozróżnienie, po którym dniu miesiąca należy ogłosić nowy miesiąc po 29, czy po 30.
- Jeżeli wieczorem po 29 dniu świadkowie widzieli nowy księżyc, to ogłaszano nowy miesiąc.
- Jeżeli wieczorem po 29 dniu nowy księżyc nie był widziany, nowy miesiąc rozpoczynano po 30 dniu wieczorem niejako z urzędu (bez obserwacji).

Lata przestępne

- Ponieważ 12 miesięcy synodycznych (księżycowych) daje około 354 dni natomiast 13 miesięcy synodycznych daje około 384 dni powstaje problem synchronizacji miesięcy z porami roku opartymi o rok słoneczny, zatem co 2 lub 3 lata dodaje się dodatkowy miesiąc przestępny.
- Tradycja żydowska ściśle ustaliła w obecnym kalendarzu kolejność lat zwykłych i przestępnych, ale na początku tak nie było.
- Miesiąc Nisan (zwany wcześniej miesiącem Abib, co oznaczało miesiąc kłosów) w hebrajskim roku liturgicznym związany był z dojrzewaniem zboża, którego pierwociny miały być ofiarowane w dniu 16 Nisan.
- Na podstawie oceny dojrzałości zboża pod koniec 12 miesiąca oceniano, czy należy dodać jeszcze 1 miesiąc (przestępny), czy rozpocząć nowy rok liturgiczny. Istnieją niszowe grupy, które praktykują to do dzisiaj. Większość jednak przyjęła zasadę zgodności miesiąca Nisan tak, aby jego pełnia miała miejsce tuż po wiosennym zrównaniu się dnia z nocą. Ta zasada w ogólności się sprawdza.

Uwagi dodatkowe

Czynników wpływających na widoczność białego nowiu jest znacznie więcej. Stworzono różne modele matematyczne pozwalające z bardzo wysokim prawdopodobieństwem przewidzieć widoczność nowego sierpa księżyca. W internecie można spotkać wiele dobrych opracowań programów, wykresów i kalkulatorów.

Jednak zdarzają się miesiące, w których za pomocą metod matematycznych trudno jednoznacznie przewidzieć początek nowego miesiąca. Tak było m.in. dla miesiąca Nisan roku 2013. który wymagał rzeczywistej obserwacji. W takim przypadku można skorzystać

W jaki sposób wyznaczamy dzień 14 Nisan dla wyznaczenia czasu obchodzenia pamiątki śmierci naszego Pana Jezusa Chrystusa ?

z działalności niszowych grup przywiązujących dużą wagę do ścisłych obserwacji gołym okiem i publikujących je następnie w internecie.

Rok 2013

Po 29-tym dniu 12-go miesiąca wieczorem (w dniu 12 marca 2013) nowy księżyc w Jeruzalem nie był widoczny, zatem 12 marca wieczorem rozpoczął się 30-sty dzień 12-go miesiąca, a 1-szy dzień miesiąca Nisan wg rachuby biblijnej rozpoczął się wieczorem 13-go marca. Dzień 14-ty Nisan rozpocznie się 26-go marca wieczorem i trwać będzie do wieczoru 27-go marca. Pełnia księżyca będzie miała miejsce 27-go marca w dniu 14-tym miesiąca Nisan, podobnie jak to było to w 33 roku naszej ery.

Wnioski

- Data pamiątki wieczerzy Pańskiej powinna być wyliczana wg nowiu białego, ponieważ ta metoda daje zgodność z datą wieczerzy apostołskiej po zachodzie słońca w czwartek 2 kwietnia 33 roku n.e. oraz daty ukrzyżowania Pana Jezusa Chrystusa po południu w piątek 3 kwietnia 33 roku n.e.
- Metoda wyliczania pamiątki wg nowiu czarnego (astronomicznego) jest niewłaściwa, ponieważ prowadziaby w konsekwencji do wyliczenia daty ukrzyżowania Pana Jezusa Chrystusa na środę 1.kwietnia 33 roku n.e. na 2 dni przed pełnią księżyca
- Metoda wyliczania początku miesiąca Nisan w oparciu o obecny kalendarz żydowski, z powodu wprowadzonych modyfikacji, prowadzi w niektórych latach do niezgodności z wyliczaniem dat wg wskazówek Księgi Rodzaju (wg obserwacji ciał niebieskich)
- Niezależnie od powyższych wniosków niech Bóg uchwala nas, abyśmy jedni drugich nie osądzali, ponieważ otrzymaliśmy nowe przykazanie, abyśmy się wzajemnie miłowali. Dołączmy wszelkich starań, aby uczcić naszego Pana.

- RD (1 Nisan 2013-03-14)

źródła grafiki:

<http://pl.wikipedia.org>

<http://en.wikipedia.org>

<http://www.torahcalendar.com>